

O'zbekiston Respublikasi "Manfaatlar to'qnashuvi to'g'risida"gi Qonuni (O'RQ-931-son)

2024 yil 5 iyun kuni qabul qilingan
(5 ta bob, 33 ta modda, kuchga kirish
sanasi 2024 yil 6 dekabr)

Qonunda belgilangan cheklov va qoidalar to'liq tadbiq etiladigan subyektlar:

- davlat organlari;
- mahalliy davlat hokimiyati organlari;
- davlat muassasalari;
- davlat unitar korxonalari;
- davlat maqsadli jamg'armalari;
- ustav fondida (ustav kapitalida) davlat ulushi 50 foiz miqdorda va undan ortiq bo'lgan aksiyadorlik jamiyatlari.

Qonunning faqat davlat xaridlariga oid bandlari tadbiq etiladigan subyektlar:

- o'z ustav fondida (ustav kapitalida) davlat organlari yoki boshqa tashkilotlarning ulushi jami 50 foiz miqdorda va undan ortiq bo'lgan yuridik shaxslar;
- o'z ustav fondida (ustav kapitalida) ushbu modda uchinchi qismining ikkinchi xatboshisida ko'rsatilgan tashkilotlarning ulushi jami 50 foiz miqdorda va undan ortiq bo'lgan yuridik shaxslar.

Manfaatlar to'qnashuvini aniqlash va bartaraf etish bo'yicha mas'ul organ va tuzilmalar

- Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi - maxsus vakolatli davlat organi;
 - Davlat organlari yoki boshqa tashkilotlar;
- Maxsus bo'linma (davlat organlari yoki boshqa tashkilotlarning korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo'linmalari (va) yoki kadrlar bo'linmalari);
- Odob-ahloq komissiyalari.

Manfaatlar to'qnashuvi bo'yicha qanday hujjatlar to'ldiriladi?

- ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvi bo'yicha deklaratsiya to'ldiriladi;
- mavjud ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvi haqida xabarnoma to'ldiriladi;
- ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvi va mavjud ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvi manfaatlar to'qnashuvini hisobga olish reyestrda ro'yxatga olinadi.

Manfaatlar to'qnashuvi — shaxsning shaxsiy (bevosita yoki bilvosita) manfaatdorligi uning o'z lavozim yoki xizmat majburiyatlarini lozim darajada bajarishiga ta'sir ko'rsatayotgan yoxud ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan hamda shaxsiy manfaatdorlik bilan fuqarolarning, tashkilotlarning, jamiyatning yoki davlatning huquqlari, qonuniy manfaatlari o'rtasida qarama-qarshilik

- yuzaga kelayotgan (mavjud manfaatlar to'qnashuvi) yoki
- yuzaga kelishi mumkin bo'lgan (ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvi) vaziyat

Davlat organining yoki boshqa tashkilotning xodimi — davlat organlarida yoki boshqa tashkilotlarda mehnat shartnomasi (kontrakt) asosida yoxud saylab qo'yiladigan yoki tayinlanadigan lavozimlarda mehnat (xizmat) faoliyatini amalga oshirayotgan boshqaruv xodimi

Davlat organining yoki boshqa tashkilotning xodimiga aloqador shaxslar:

- tashkilot xodimining yaqin qarindoshlari (ota-onalar, aka-ukalar, opa-singillar, o'g'illar, qizlar, er-xotinlar, shuningdek er-xotinlarning ota-onalari, aka-ukalari, opa-singillari va farzandlari);
- tashkilotning xodimi va (yoki) uning yaqin qarindoshlari qaysi yuridik shaxsning ustav fondi (ustav kapitali) aksiyalariga yoki ulushlariga egalik qilsa, o'sha yuridik shaxs;
- tashkilotning xodimi yoxud uning yaqin qarindoshlari qaysi yuridik shaxsda boshqaruv organining rahbari yoki a'zosi bo'lsa, o'sha yuridik shaxs.

Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligining vakolatlari:

- manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq axborotni va materiallarni davlat organlari yoki boshqa tashkilotlardan so'rab oladi va o'rganadi;
- tashkilotlarning manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq munosabatlarni tartibga solish sohasidagi faoliyatini muvofiqlashtiradi;
- tashkilotlarning manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq munosabatlarni tartibga solish sohasidagi faoliyatini, shu jumladan jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari asosida o'rganadi;
- manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq holatlar aniqlanganda, bitimni bekor qilish, qarorni hamda boshqa hujjatni o'zgartirish yoki bekor qilish to'g'risida tashkilotlarga taqdimnoma kiritadi yoxud ularni haqiqiy emas deb topish haqida sudga da'vo kiritadi;
- manfaatlar to'qnashuvini hisobga olish reyestri, mavjud manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi xabarnoma hamda ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi deklaratsiyaning namunaviy shakllarini tasdiqlaydi;
- tashkilotlar uchun manfaatlar to'qnashuvini tartibga solish bo'yicha uslubiy tavsiyalarni e'lon qiladi;
- manfaatlar to'qnashuvi natijasida fuqarolar, tashkilotlar, jamiyat yoki davlatning manfaatlariga yetkazilgan zararining o'rni to'liq qoplanishiga erishilishi ustidan nazoratni amalga oshiradi;
- maxsus bo'linmalar xodimlarining tizimli ravishda malakasini oshirish hamda ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan o'qitishni tashkil etadi;
- ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi qonunchilikka muvofiq manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi qonunchilik talablariga rioya etmaganlik bilan bog'liq ma'muriy huquqbuzarlik haqida bayonnoma tuzadi va uni ko'rib chiqish uchun sudga yuboradi.

DAVLAT ORGANLARI YOKI BOSHQA TASHKIOTLARNING VAKOLATLARI:

- mavjud manfaatlar to'qnashuvi to'g'risida xabardor qilish tizimini tashkil etadi;
- ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi deklaratsiya va mavjud manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi xabarnoma shaklini rasmiy veb-saytlariga joylashtiradi;
- manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'yilgan holda qabul qilingan qarorlarni o'zgartiradi yoki bekor qiladi;
- manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'yilgan holda tuzilgan bitimlarni o'zgartiradi yoki bekor qiladi yoxud haqiqiy emas deb topish to'g'risida sudga da'vo bilan murojaat etadi;
- odob-axloq komissiyalari va maxsus bo'linmalarining manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq munosabatlarni tartibga solish bo'yicha faoliyatini tashkil etadi;
- tashkilotlarda manfaatlar to'qnashuvining oldini olish bo'yicha ichki idoraviy tartibni belgilaydi;
- aniqlangan manfaatlar to'qnashuvi bo'yicha xizmat tekshiruvining xolisona tashkil etilishini va uning natijalari odob-axloq komissiyalari tomonidan ko'rib chiqilishini ta'minlaydi;
- manfaatlar to'qnashuvining oldini olishda o'rnak bo'layotgan xodimlarni rag'batlantirish choralari ko'radi;
- manfaatlar to'qnashuvi natijasida fuqarolar, tashkilotlar, jamiyat yoki davlatga yetkazilgan zararining o'rni qoplanishini ta'minlaydi, aholining tegishli davlat organi yoki boshqa tashkilotga bo'lgan ishonchini tiklash choralari ko'radi.

ODOB-AXLOQ KOMISSIYASI:

- xodim tomonidan ushbu Qonunda belgilangan talablarga rioya etilishini ta'minlash choralari ko'radi;
- manfaatlar to'qnashuvini tartibga solish yuzasidan ko'rilayotgan choralarning yetarliligi (to'g'riligi) haqidagi masalalarni ko'rib chiqadi;
- mavjud manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq hollar ustidan kollegial nazoratni amalga oshiradi;
- xodim tomonidan ushbu Qonunda belgilangan talablarga rioya etilishini ta'minlash choralari ko'radi;

- manfaatlar to'qnashuvini tartibga solish yuzasidan ko'rilayotgan choralarning yetarliligi (to'g'riligi) haqidagi masalalarni ko'rib chiqadi;
- mavjud manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq hollar ustidan kollegial nazoratni amalga oshiradi;

MAXSUS BO'LINMA:

- xodim tomonidan aniqlangan manfaatlar to'qnashuvi hollari to'g'risidagi axborotni umumlashtiradi;
- tashkilotning ushbu Qonun talablarini buzgan xodimiga nisbatan xizmat tekshiruvini o'tkazadi;
- xodimlar o'rtasida manfaatlar to'qnashuvining oldini olish yuzasidan qonunchilikka muvofiq tushuntirish ishlarini amalga oshiradi;
- ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi deklaratsiyalar, shuningdek mavjud manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi xabarnomani ko'rib chiqadi, ularning natijalariga ko'ra odob-axloq komissiyasiga takliflar kiritadi;
- xodimning manfaatlar to'qnashuvi haqidagi xabarlariga ko'ra manfaatlar to'qnashuvi mavjudligi yoki mavjud emasligi to'g'risida xulosa beradi;
- tashkilotlarda aniqlangan manfaatlar to'qnashuvi hollarini tahlil qiladi, ularni tartibga solish bo'yicha takliflarni ishlab chiqadi;
- tashkilotda ushbu Qonun talablariga rioya etilishi holati to'g'risidagi har yilgi hisobotlarni tayyorlaydi, hisobotlarning rasmiy veb-saytiga joylashtirilishini ta'minlaydi.

+998 55 501 77 87

utc.uz/scl

uztelecom.uz

@utc_uzbot

antikorrupsiya@uztelecom.uz

KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHISH AGENTLIGI:

1253

info@anticorruption.uz

UZTELECOM

MANFAATLAR TO'QNASHUVI YUZASIDAN ESLATMALAR

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
KORRUPSIYAGA QARSHI
KURASHISH AGENTLIGI

Toshkent - 2024 y.

MANFAATLAR TO'QNASHUVI BILAN BOG'LIQ MUNOSABATLARNI TARTIBGA SOLISH CHOG'IDA XODIMNING HUQUQ VA MAJBURIYATLARI

XODIM HUQUQLARI

maxsus bo'linmaga maslahat so'rab murojaat etish; ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi deklaratsiyada ko'rsatilishi kerak bo'lgan ma'lumotlardan tashqari qo'shimcha ma'lumotlarni elektron yoki yozma shaklda taqdim etish.

XODIM MAJBURIYATLARI

o'z lavozim majburiyatlari yoki xizmat vakolatlarini vijdonan bajarishi va ularning bajarilishiga ta'sir ko'rsatadigan yoki ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan o'z shaxsiy manfaatlar bilan bog'liq har qanday harakatlardan o'zini tiyishi;

lavozim majburiyatlari yoki xizmat vakolatlarini bajarish chog'ida manfaatlar to'qnashuviga olib keladigan yoki olib kelishi mumkin bo'lgan shaxsiy manfaatdorlikka yo'l qo'ymasligi;

mavjud manfaatlar to'qnashuvi yuzaga kelgan taqdirda, o'z ish yurituvdagi hujjatlar bo'yicha qaror qabul qilinguniga qadar o'zining bevosita rahbarini (tashkilot rahbari – yuqori turuvchi rahbari) yoki maxsus bo'linmani xabardor qilishi.

YODDA TUTING!

Har bir xodim mavjud manfaatlar to'qnashuviga duch kelganida qaror qabul qilishda ishtirok etmasdan turib manfaatlar to'qnashuvi vaziyatini tartibga solish bo'yicha choralar ko'rilishi lozim.

- o'zining bevosita bo'ysunuvidagi xodimlarni yoki boshqa xodimlarni bevosita yoki bilvosita o'zining shaxsiy manfaatlarini ko'zlovchi harakatlarga (harakatsizlikka) majburlamasligi;
- o'zi mehnat (xizmat) faoliyatini amalga oshirayotgan davlat organi yoki boshqa tashkilot nazorati ostidagi tashkilotdan yoki uning tarkibiy bo'linmasidan ishga qabul qilish to'g'risida takliflar kelib tushganligi holati haqida bir ish kuni ichida xabar berishi;
- boshqa xodimlarga nisbatan o'ziga ma'lum bo'lgan manfaatlar to'qnashuvi hollari to'g'risida xabar berishi;

- ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvini tartibga solish maqsadida maxsus bo'linmaning so'roviga ko'ra ma'lumotlar taqdim etishi shart.

Xodim qonunchilikka muvofiq boshqa huquqlarga ega bo'lishi va uning zimmasida boshqa majburiyatlar ham bo'lishi mumkin.

Manfaatlar to'qnashuvining oldini olish maqsadida tashkilotning xodimi quyidagilarga haqli emas.

- xizmat mavqeini suiiste'mol qilish orqali shaxsiy naf olishga;
- manfaatlar to'qnashuvi haqidagi axborotni oshkor etish chog'ida ma'lumotlarni yashirishga yoxud bila turib yolg'on yoki noto'g'ri axborot taqdim etishga;
- biri boshqasiga bo'ysunuvchi yoki biri boshqasining nazoratidagi tashkilotlarda o'rindoshlik bo'yicha ishlashga, bundan qonunchilikda nazarda tutilgan hollar mustasno;
- tijorat tashkilotlarining ta'sischisi (aksiyadori, ishtirokchisi) bo'lishga, bundan aksiyadorlik jamiyatlarining erkin muomalada bo'lgan aksiyalarining o'n foizigacha egalik qilish hollari mustasno;

MANFAATLAR TO'QNASHUVI BILAN BOG'LIQ MUNOSABATLARNI TARTIBGA SOLISH CHOG'IDA XODIMGA ALOQADOR SHAXSLARNING HUQUQ VA MAJBURIYATLARI

Xodimga aloqador shaxslar mazkur xodim mehnat (xizmat) faoliyatini amalga oshirayotgan tashkilot bilan munosabatlarga kirishganda:

- manfaatlar to'qnashuvining oldini olish uchun maxsus bo'linmadan bepul maslahat olish;
 - tashkilotning manfaatlar to'qnashuvini tartibga solish bo'yicha harakatlari (harakatsizligi) yoki qarorlari ustidan shikoyat qilish huquqiga ega.
- Shuningdek, quyidagi majburiyatlari mavjud:
- shaxsiy manfaatlarini ko'zlab manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'ymasligi;
 - ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi deklaratsiyani elektron yoki yozma shaklda to'ldirishi, unga bila turib yolg'on va **noto'g'ri ma'lumotlarni kiritmasligi shart.**

YODDA TUTING!

- Aloqador shaxslar tomonidan taqdim etiladigan deklaratsiyalar murojaat bilan birga tashkilot tomonidan kirim qilinadi, tegishli tarkibiy bo'linma xodimlarida

manfaatlar to'qnashuvi vaziyatlari vujudga kelish ehtimoli mavjud bo'lganida, tarkibiy bo'linma rahbari tomonidan tartibga solish chorasi ko'riladi va bu haqda maxsus bo'linmani xabardor qiladi.

- Xodim 2 yil ichida oxirgi ish joyida o'zi bevosita yoki bilvosita nazoratni amalga oshirgan tashkilot yoki uning tarkibiy bo'linmalari tomonidan ishga ushbu xodim mehnat (xizmat) faoliyatini amalga oshirgan tashkilotning korrupsiyaga qarshi nazorat bo'linmasi vazifasini amalga oshiruvchi mansabdor shaxsning xulosasiga asosan qabul qilinadi.

ESLATMA!

Xodim tomonidan o'zi yoki boshqa shaxslar orqali nazorat qilgan tashkilotga ishga o'tishining sababi maxsus bo'linma tomonidan o'rganib chiqilishi

- bunda nazoratni amalga oshirish jarayonida xodim o'z manfaatlarini ko'zlab tashkilotda noxolis tekshirish o'tkazganlik holatlari bo'yicha aniqlik kiritilishi

- kelajakda ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvi vaziyatlarini tartibga solish bo'yicha ish beruvchi tomonidan tegishli choralar ko'rilishi yuzasidan xulosa maxsus bo'linmaning mansabdor shaxsi tomonidan berilishi lozim.

Lavozim majburiyatlarining yoki xizmat vakolatlarining o'ziga xos xususiyati hisobga olingan holda, xodimga nisbatan qonunchilikda belgilangan boshqa cheklollar qo'llanilishi mumkin.

Xodimga aloqador shaxslar tomonidan ehtimoliy manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi deklaratsiyada bila turib yolg'on yoki noto'g'ri ma'lumotlar taqdim etilganligi huquqiy oqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

YODDA TUTING!

Davlat organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari, davlat maqsadli jamg'armalarining xodimlariga, davlat muassasalarining va davlat unitar korxonalarining, o'z ustav fondida (ustav kapitalida) davlat ulushi 50 foiz miqdorda va undan ortiq bo'lgan aksiyadorlik jamiyatlarining rahbarlari tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanishi mumkin emas.

- o'zi mehnat (xizmat) faoliyatini amalga oshirayotgan tashkilotning nazoratida bo'lgan tadbirkorlik faoliyati subyektining aksiyalariga yoki ustav fondidagi (ustav kapitalidagi) ulushlariga egalik qilishga, shuningdek ushbu tadbirkorlik faoliyati subyektlarining boshqaruv organi a'zosi bo'lishga, bundan O'zbekiston Respublikasi qonunlarida hamda **O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qarorlarida** nazarda tutilgan yoki bu faoliyat qonunchilikka muvofiq lavozim majburiyatlari hisoblanadigan hollar mustasno.

YODDA TUTING!

Tashkilot nazoratida bo'lgan tadbirkorlik faoliyati subyektlarining aksiyalariga yoki ustav fondidagi (ustav kapitalidagi) ulushlariga egalik qilgan yoxud mazkur tadbirkorlik faoliyati subyektlarining boshqaruv organlari a'zosi bo'lgan shaxs mazkur tashkilotda xodim lavozimini egallagan hollarda, u qonunchilikda belgilangan tartibda ushbu aksiyalarni yoki ulushlarni bir oy ichida realizatsiya qilishi, boshqaruv organlarining a'zolidan chiqishi kerak.

● o'zi mehnat (xizmat) faoliyatini amalga oshirayotgan tashkilotda o'ziga taalluqli bo'lgan ishlarni ko'rib chiqishda yoki o'ziga aloqador shaxslarga taalluqli bo'lgan ishlarni ko'rib chiqishda vakil sifatida ishtirok etishga, agar u qonunchilikka muvofiq qonuniy vakil bo'lmasa;

● xodim yoki unga aloqador shaxslar ushbu xodim mehnat (xizmat) faoliyatini amalga oshirayotgan tashkilotning mol-mulkini sotib olishda yoki ijaraga olishda o'zi ishtirok etishga haqli emas.

YODDA TUTING!

“Nazorat” deganda tashkilot xodimining tegishli tashkilot faoliyatini shaxsan yoki o'zining bo'ysunuvidagi shaxs orqali tekshirish yoxud unga nisbatan qonunchilikda belgilangan har qanday imtiyozlarni (preferensiyalarni) qo'llash yoki uni har qanday javobgarlikka tortish (javobgarlikka tortish bo'yicha tashabbus ko'rsatish) yoxud unga litsenziya va ruxsat etish xususiyatiga ega boshqa hujjatlarni berish (xabarnomani qabul qilish) huquqi tushuniladi.

MANFAATLAR TO'QNASHUVI TO'G'RISIDA TARTIBGA SOLISH CHORALARI:

● o'ziga nisbatan manfaatlar to'qnashuvi yuzaga kelgan rahbarning bevosita bo'ysunuvidagi xodimni manfaatlar to'qnashuvi yuzaga kelmaydigan boshqa rahbarning bo'ysunuvida o'tkazish;

● xodimni manfaatlar to'qnashuvi yuzaga kelishi mumkin bo'lgan kollegial organ tarkibidan ixtiyoriy ravishda o'zini o'zi rad etishi orqali yoki majburan chetlashtirish;

● xodimning lavozim majburiyatlari yoki xizmat vakolatlari doirasini qayta ko'rib chiqish;

● xodimning davlat organi yoki boshqa tashkilotning manfaatlar to'qnashuviga olib kelishi mumkin bo'lgan axborotidan va hujjatlaridan foydalanishiga cheklovlar belgilash;

● xodimning yakka tartibda qarorlar qabul qilishga doir vakolatlarini qonunchilikka muvofiq amalga oshirishi ustidan kollegial nazoratni ta'minlash;

● xodimga o'zidagi shaxsiy manfaatdorlikni qonunchilikka muvofiq bartaraf etishi to'g'risida takliflar taqdim etish;

● xodim tomonidan o'zi mehnat (xizmat) faoliyatini amalga oshirayotgan davlat organining yoki boshqa tashkilotning manfaatlariga zid bo'lgan shaxsiy manfaatdorligidan voz kechishi;

● xodimning shaxsiy manfaatdorligini bartaraf etish choralari ko'rish mumkin bo'lmagan taqdirda, xodimning roziligi asosida uni avvalgi lavozimiga teng boshqa lavozimga o'tkazish yoki mehnat shartnomasini (kontrakti) umumiy asoslarda bekor qilish.

YODDA TUTING!

Manfaatlar to'qnashuvini tartibga solish bo'yicha choralar xodimning roziligi bilan ko'rilishi kerak.

Manfaatlar to'qnashuvini tartibga solishga doir choralarni ko'rish chog'ida biror-bir shaxslarga, guruhlarga yoki tashkilotlarga afzallik, ustunlik berishga yoxud davlat organlarining yoki boshqa tashkilotlarning xodimlarini, shuningdek fuqarolarni kamsitishga yo'l qo'yilmaydi.

Xodim bilan o'zaro kelishuvga ko'ra, manfaatlar to'qnashuvini tartibga solish yuzasidan qonunchilikda taqiqlanmagan boshqa choralarni ham ko'rishi mumkin.

+998 55 501 77 87

utc.uz/scl

uztelecom.uz

@utc_uzbot

antikorrupsiya@uztelecom.uz

KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHISH AGENTLIGI:

1253

info@anticorruption.uz

MANFAATLAR TO'QNASHUVI YUZASIDAN ESLATMALAR

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
KORRUPSIYAGA QARSHI
KURASHISH AGENTLIGI

Toshkent - 2024 y.